

Musiikin luomisesta Endymion-runoelmaan

John Keatsin *Endymion*-teos (1818) – jossa kuun jumalatar rakastuu paimenkuningas Endymioniin – on elävä runoelma unelmista unelmissa. Se on osaksi tutkimista siitä, mitkä tekijät yhdistävät ja mitkä taas erottavat ihmisen näennäisen todellisuuden hänen mielikuvitusmaailmastaan.

Mutta ennen kaikkea runoelma on näiden ihmisen kahden maailman harmonista rinnakkaiselon juhlaa ja yhteistyötä näiden maailmojen välillä. Keats oli hyvin tietoinen näiden maailmojen yhteyksistä, sillä hän oli sekä lääkäri että runoilija.

Kun pohdin haastetta luoda musiikkitaustaa lausuntaryhmälle Timo Leinosen suomentamalle Endymion-runoelman esitykselle, tulin tulokseen, että runotekstit tulisi asettaa sarjaan toinen toisiinsa sisäkkäin sopiviin laatikoihin suurimmasta pienimpään eli ns. kiinalaisiin laatikoihin, joista jokainen yhdistää eri tavalla mielikuvitusta ja logiikkaa.

Uloimpaan, suurimpaan laatikkoon valitsin muinaiskreikkalaisen astrologisen planeetakartan näkökulman pohjautuen Keatsin syntymäaikaan 31.10.1795. Kartta koostuu 12 talosta, joiden sisällöiksi valitsin 12 erilaista länsimaista sävelmää.

Tämä loi Endymion-teeman, jota voi toistaa eri muodossa läpi koko esityksen. Koska kuun jumalatar Selena/Cynthia rakastaa Endymonia, samat musiikilliset intervallit loivat kuun teeman (enimmäkseen harmoniassa edellisen kanssa), mikä sulautui Endymion-teemaan kaukaisuudessa.

Runoelman maailmassa on pääosassa intensiivinen aineellisuus, jota ohjaa Keatsin mielikuvat aistihavainnoista pienimmistäkin yksityiskohdista suuriin kuvitelmiin runoelman päämääristä panteistisessä paimenmaailmassa.

Ei liene mikään yllätys, että musiikki koostuu enimmäkseen brittiläis/keltiläisestä kansanmusiikkiperinteestä, erityisesti musiikista, jonka muistan nuoruudestani. Ajasta, jolloin jopa lyhyen ajan olin paimenenakin.

Näihin kuuluu kappaleet kuten esimerkiksi ”The Shearing’s Not for You” (alias ‘Kelvingrove’). Laulu erilaisine versioineen - toiset katkeria, toiset taas myönteisiä – kuuluu paimenlaulujen ankarasti kilpailtujen suosikkilaulujen kärkeen. Sävelmä ilmestyy myös eräässä esityksen kohdassa jig-tanssina.

Myös toinen tanssisävelmä on esityksessä, kuten ”Old Noll’s Jig” (vanhalle papille) ja ”The Linden Tree”, jotka molemmat ovat peräisin 1700-luvun muinaistanssien kokoelmista. Kaikki nämä kiinalaisten laatikot sekoittuvat ja lomittuvat Keatsin ylistyslaulussa Pan-jumalalle, jota Keatsin aikalainen runoilija *William Wordsworth* erityisesti aikoinaan kiitti ja joka on samalla koko I kirjan ja siihen perustuvan esityksen keskipiste.

Anthony Johnsonin alkuperäisestä tekstistä suomentanut Timo Leinonen